

CHRÁNÍME MOŘSKÉ ŽELVY z.s.

výroční zpráva 2022

OBSAH

ÚVODNÍ SLOVO	3
CHRÁNÍME MOŘSKÉ ŽELVY Z.S. V ROCE 2022 V ČÍSLECH	5
KDO JSME	6
OCHRANA MOŘSKÝCH ŽELV	10
V OBLASTI BERAU	11
NA OSTROVĚ LEMBATA	14
NA SRÍ LANCE	16
MONITORING SITUACE MOŘSKÝCH ŽELV	19
ZVYŠOVÁNÍ INFORMOVANOSTI	20
PLÁNY SPOLKU NA ROK 2023	24
HOSPODAŘENÍ SPOLKU	25
PODĚKOVÁNÍ	26
KONTAKT	31

ÚVODNÍ SLOVO

Letos jsme se konečně dočkali. Covid tu s námi už asi zůstane, ale nějak si na něj už všichni museli zvyknout a jede se dál. V uplynulém roce se do Indonésie z našeho týmu vydali Saša s Tomášem, a i několik dalších dobrovolníků. Na Srí Lance byl zase spolupracovník David. Přímá ochrana na plážích pokračuje den za dnem na Lembatě a nově začala i na Srí Lance. I přes dlouhé jednání se nám nepodařilo vyřešit problémy v oblasti Berau, a tak jsme přesně po pěti letech, k 30. září, bohužel museli ukončit spolupráci s místní organizací *Konservasi Biota Laut Berau*. Jsme ve spojení s lidmi z tamního úřadu pro životní prostředí, naše kolegyně Juli spolu s lokální neziskovou organizací jedná s vládou a snaží se o opětovné zavedení efektivní ochrany želv. Na místě stále zajišťujeme vzdělávání a rozvoj místních obyvatel. Každý den jsem moc vděčná za to ohromné štěstí; za to, že program může fungovat dál a za ty fantastické lidi, kteří mi pomáhají: za členy našeho spolku, za ochranáře v Indonésii a spolupracovníky na Srí Lance, za dobrovolníky a hlavně za vás všechny, kteří pomáháte na projekt *Chráníme mořské želvy* shánět finance. V uplynulém roce se podařilo před pytláky zachránit více než 3 500 snůšek mořských želv. Do moře se tak hned po vylíhnutí dostalo cca 200 000 malých želv. Věříme, že mnoho z těchto želv přežije, a pomůže tak svému druhu dostat se z hrozby vyhynutí a plnit důležité role v oceánech. To díky vám každý den přibývají další a další zachráněné želvy. Moc vám za to děkujeme. Věřím, že se už pomalu mění i pohled na držení zdravých želv v bazénech. Mnoho lidí už ví, že jde o turistickou past. Pokud budou mít i další lidé dostatek informací a budou se o problémy zajímat, zjistí, že i správný výběr návštěvy ochranného centra může mít na ochranu opravdu dopad. To, co každý z nás udělá, má váhu. Nemůžeme žít, aniž bychom nějakým způsobem neovlivňovali svět okolo sebe – a máme na výběr, jaký vliv to bude. Děkujeme, že spolu s námi pomáháte želvám. Přímá ochrana pláží, vzdělávání i rozvoj místních obyvatel, šíření informací v Indonésii, na Srí Lance i v ČR... to vše vliv rozhodně má. Prosím držte nám palce a pokud můžete, zachovejte želvám svou podporu i v roce 2023. Děkujeme a přežeme vám hlavně zdraví,

Hana Svobodová
předsedkyně *Chráníme mořské želvy z.s*

Indonéské velvyslanectví v Praze, stejně tak jako já, velvyslankyně Indonéské republiky, si hluboce vážíme vynaloženého úsilí, které na ochranu želv v Indonésii vynakládá organizace Chráníme mořské želvy.

Věřím, že toto počínání je skvělým příkladem pro všechny, kteří se podílí na ochraně životního prostředí.

Zcela podporujeme veškeré iniciativy této organizace, které cílí na ochranu životního prostředí a mořských želv (indonésky “penyu”) v Indonésii.

Velmi se těšíme na budoucí spolupráci.

Kenssy D. Ekaningsih,
Ambasadorka Indonéské republiky v České Republice

198 122

malých želv vypuštěných do moře

+ zhruba 80 000

těch, co do moře odešly samy

3 602 snůšek ochráněných
před pytláky

3 chráněné ostrovy v Indonésii
a několik kilometrů chráněných pláží
na Srí Lance

18 ochranářů

9 dobrovolníků

... a zvyšování informovanosti:

52 přednášek a akcí naživo + **2** online
9 článků – jeden z toho v indonéských novinách
1 rozhovor v rádiu + **1** podcast
Celý leden spot v TV NOE,
1 animované video přeložené do angličtiny

6 výstav fotografií z projektu + **1** kalendář
1 aktualizovaný anglický web
1 nové pexeso české i anglické
1 spolupráce s ostravskou univerzitou
Nové logo

1 rozhovor pro projekt 17 Cílů udržitelného rozvoje OSN
2 aukce na naší facebookové stránce a další na stránce Ruku v ruce
1 nový, opět fungující instagramový účet projektu

KDO JSME

**Skupina lidí, kterým záleží na mořských želvách a na přírodě obecně.
Děláme vše pro to, aby program mohl fungovat a dále růst.
Dobrovolně, bez nároku na plat, po práci, o víkendech
i o dovolených... Do projektu jsme zapálení a vítáme každého, kdo
se chce přidat a podat pomocnou ruku.**

Hana Svobodová – předsedkyně spolku; bioložka, která se ochraně mořských želv věnuje už devatenáct let; profesně se zabývá vzděláváním; zajišťuje koordinaci programu v Indonésii i na Srí Lance, má na starosti český facebook, přednášky a propagaci projektu

Tomáš Svoboda – zástupce předsedkyně

Nataša Velenská – předsedkyně Klubu chovatelů želv a odborník na želvy

Saša Zdeňková a Tomáš Kolman – v Indonésii byli již čtyřikrát jako dobrovolníci; v Čechách se věnují vzdělávání a pomáhají s propagací projektu

Pepík Brůna – botanik, který pomáhá s úpravou webu, vystavuje také potvrzení o darech a řeší grafy a statistiku do vědeckého článku, který chystáme

Alexandra Jászayová – spolu s Pepou pomáhá s psaním vědeckého článku; má na starosti slovenský facebook projektu

Hana Redererová – vystudovala češtinu, pomáhá ale hlavně s anglickými texty a komunikuje s dárci, aktuálně z Austrálie

Olga Býmová – dobrovolnický pobyt v Indonésii ji motivoval pomáhat i v ČR; překládá z/do angličtiny a řeší administrativu projektu

Eva Šlosarčíková – chovatelka a ochránkyně české i tropické fauny, zajišťuje aukce na FB skupině Ruku v ruce a pomáhá při akcích projektu

Adéla Štrynclová – po dobrovolničení v Indonésii pomáhá s přednáškami a workshopy pro MŠ, ZŠ a SŠ v Libereckém kraji

Kseniya Samuseva – stará se o anglickou facebookovou stránku

Karolína Dzurendová – nově rozjela Instagram projektu

Jitka Kubalová – přepisuje a analyzuje data z Indonésie

Petra Klembarová – studentka biologie na UK, která pomáhá s informováním veřejnosti a akcemi v ČR

Vlasta Pauke Dobešová – zajišťuje účetní fungování organizace

a jsou mnozí další, kteří pravidelně pomáhají, a já jsem za to všem moc vděčná...

Týmy v jihovýchodní Asii, jejichž činnost podporujeme, koordinujeme a financujeme

SAHABAT PENYU LOANG

Na ostrově Lembata na jihovýchodě Indonésie chrání želvy tým Sahabat penyu Loang. Konkrétně Poly, Ado, Kornelis, Juvent, Wilhelmus, Gerardus a Agustinus.

KONSERVASI BIOTA LAUT BERAU

Na neobydlených ostrovech Bilang-bilangan a Mataha v oblasti Berau na Borneu do konce září zajišťoval ochranu mořských želv tým Konservasi biota laut Berau. Jmenovitě Berly, Edi, Tofa, Riswan, Benny, Ayub, Misran, Aul a Erik. Nyní v oblasti dál působí naše bývalá koordinátorka Juli a věnuje se komunikaci s vládou, vzdělávání a rozvoji místních obyvatel.

Na Srí Lance v říjnu a listopadu 2022 zajišťoval ochranu mořských želv Ponnamparuma Arachchige Gamini Wijesiri.

Finance z ČR zajišťují platy pro ochránáře, dovoz pitné vody a zásob potravin na neobydlené ostrovy, pohonné hmoty, pronájem kanceláře, vzdělávání a rozvoj místních obyvatel. Nikdo z týmu v ČR nedostává za odvedenou práci finanční odměnu..

Ocenili nás

Cena honorárního konzula demokratické socialistické republiky Srí Lanka pro Českou Republiku – Za přínos v oblasti ochrany mořských želv na Srí Lance (2021)

PETA Asia – zařazení týmu Konservasi biota laut Berau do výběru Animal Heroes during Covid-19

<https://www.petaasia.com/news/animal-activist-heroes-covid-19-pandemic/>

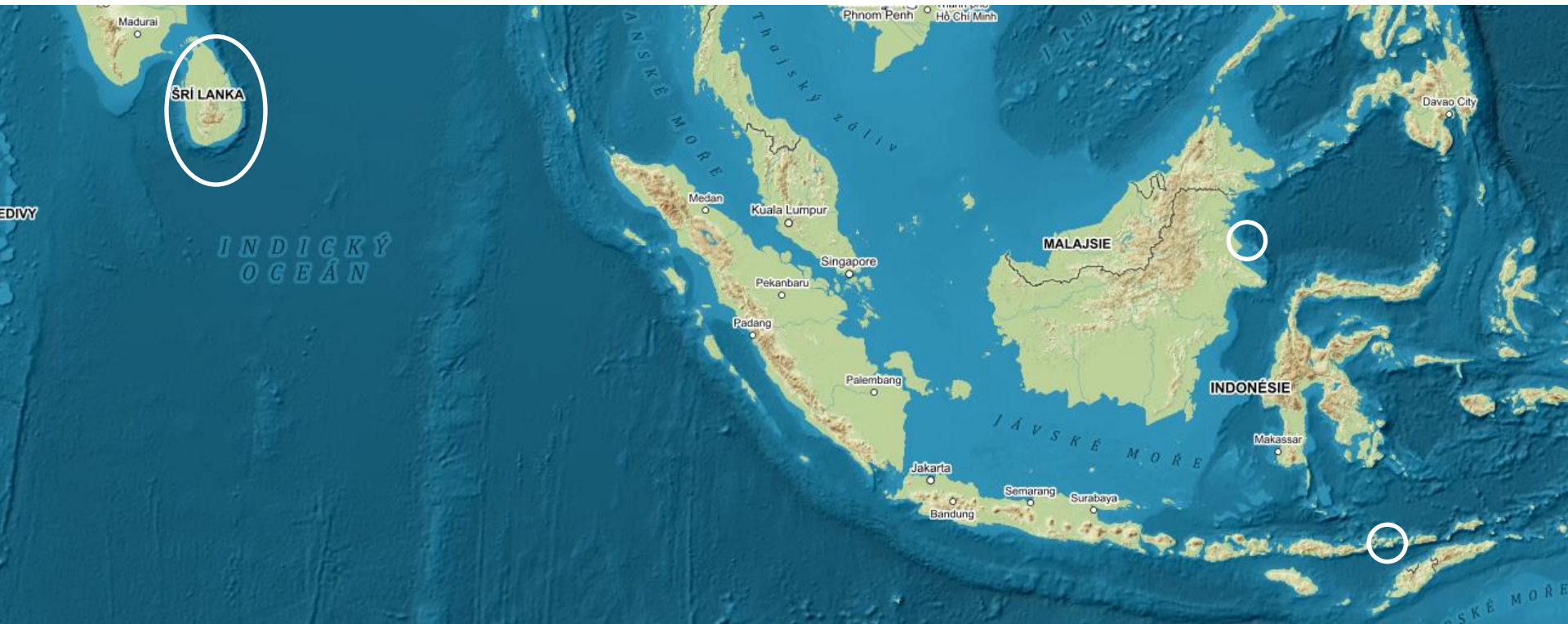
Magazín Forbes Hanu Svobodovou zařadil do žebříčku nadějných mladých Čechů pod 33 let, který doplňuje jejich výběr 30 pod 30

Nominace na Cenu Josefa Vavrouška za výjimečný počín v oblasti ochrany životního prostředí (2019)

Cena Zdeňka Veselovského za výzkumný projekt Početnost a chování kožatky velké (*Dermochelys coriacea*) v pobřežních vodách jižního Irska (2008)

OCHRANA MOŘSKÝCH ŽELV

Mořské želvy žijí na Zemi už 110 milionů let. Jsou to plazi, kteří v oceánu zajišťují mnoho důležitých rolí. Karetý obrovské spásají mořskou trávu a udržují tak mořské louky přezdívané také rybí školky, protože se zde schovávají malé rybky před většími rybami. Karetý právě se živí houbami a sasankami na korálových útesech a díky nim jsou korálové útesy zdravé. Kožatky velké žerou medúzy a ty se díky tomu nemohou přemnožit. Dnes je však všech sedm druhů mořských želv ohroženo vyhynutím.

SITUACE JE NEJHORŠÍ V INDICKÉM OCEÁNU, A PROTO POMÁHÁME HLAVNĚ TADY.

Financujeme a koordinujeme programy na ochranu třech druhů mořských želv v Indonésii a na Srí Lance. Kromě přímé ochrany pláží zajišťujeme i rozvoj místních obyvatel a vzdělávání, například v oblasti udržitelného rybolovu. Jedním z největších problémů želv jsou totiž právě rybáři. Na obou chráněných místech, v Indonésii a na Srí Lance, se naši ochranáři v minulém roce starali o zraněné želvy a našli i mrtvé želvy – některé byly zamotané do roztrhaných sítí, jiné zraněné od háčků.

OCHRANA MOŘSKÝCH ŽELV V INDONÉSII

V Indonésii se vyskytuje šest ze sedmi druhů mořských želv. Čtyři druhy zde kladou svá vejce. Naši ochranáři zajišťují ochranu třem druhům: karetě pravé, karetě obrovské a karetě zelenavé. Hlídnou pláže, aby z nich pytláci nekradli vejce želv; přemisťují snůšky do bezpečí a pomáhají nově vylíhlým mláďatům do moře. Ochránáři spolu s dobrovolníky také uklízí pláže od naplaveného dřeva a odpadků. Ty totiž, spolu například s kmeny stromů, znesnadňují samicím hrabání hnízd a mláďatům komplikují cestu do moře. Zpomalují je tak ve chvílích, kdy i drobné zdržení může znamenat jejich smrt. Ochránáři se také věnují vzdělávání a rozvoji místních obyvatel.

V OBLASTI BERAU

Oblast Berau na Borneu je mou srdcovou záležitostí. Když jsem tu poprvé byla v roce 2012, byla jsem fascinována množstvím želv, které tu kladou vejce. Zdejší ostrůvky tvoří nejdůležitější líníště karet obrovských nejen v celé Indonésii, ale dokonce v celé jihovýchodní Asii. Oblast spadá do takzvaného korálového trojúhelníku mezi Borneem, Sulawesí a Filipínami a je to místo s jednou z nejvyšších biodiverzit na světě. Na korálových útesech tu potkáte karety pravé, při cestách lodí můžete narazit na dvacet tři druhů delfínů a velryb.

193 440 MLÁĐAT VYPUŠTĚNÝCH DO MOŘE
(192 571 KARET OBROVSKÝCH A 869 KARET PRAVÝCH)
+ zhruba 80 000 těch, co do moře odešly samy

2 CHRÁNĚNÉ OSTROVY
10 OCHRANÁŘŮ
3 469 SNŮŠEK OCHRÁNĚNÝCH PŘED PYTLÁKY
(3 461 KARET OBROVSKÝCH A 8 KARET PRAVÝCH)
2 DOBROVOLNÍCI

Od začátku října roku 2017 jsme v oblasti spolu s místní organizací Konservasi Biota Laut Berau chránili ostrov Bilang-bilangan a ostrov Mataha.

Tyto malé, ale důležité ostrůvky bojují s erozí, podobně jako dalších jedenáct ostrůvků v oblasti. Ta je, kromě pytláků, největším zdejším nebezpečím pro želvy, protože při přílivu voda zasahuje stále větší oblasti. Ochránáři už nám několikrát hlásili, že vlny dosahují až k jejich domku, z pláže se odplavuje písek a zmenšuje se tak plocha, kam mohou želvy bezpečně klást vejce. Aby nedošlo k zaplavení mořskou vodou a znehodnocení vajec, je nutné snůšky přenášet na výše položená místa.

Práce je tedy čím dál tím více a k tomu se objevil další problém, a to vyhoření šéfa místních ochranářů. Rostly nesrovnalosti v účetnictví, reporty přicházely nepravidelně. Ochránáři začali dávat výpovědi a potíže se zvětšovaly. Snažili jsme se situaci řešit. Na ostrovy se vydala Juli, bývalá asistentka Berlyho a naše dlouhodobá spolupracovnice, a bohužel objevila další nesrovnalosti. Vyvinuli jsme velké úsilí, ale Berly záležitosti nechtěl řešit. Báli jsme se o správné využití financí, které jste nám svěřili a my je předali do Berau, a proto jsme se rozhodli neprodloužit smlouvu o spolupráci, která vypršela 30. září 2022. Rozhodnutí o ukončení spolupráce a přerušení každodenní ochrany želv v oblasti pro nás bylo velice náročné. Věřím ale, že to bylo rozhodnutí správné. Od začátku října tedy nefinancujeme organizaci Konservasi Biota Laut Berau. Dále ale spolupracujeme s Juli, která zařídila vrácení člunu a dalšího vybavení patřícího projektu, které bylo stále funkční a které jsme dříve pořídili. Juli také jedná s místní vládou a snaží se o opětovné zavedení efektivní ochrany želv v této klíčové oblasti. Mnoho našich bývalých ochranářů by s námi rádo dál spolupracovalo. Uvidíme však, jak vláda o místní ochraně rozhodne.

Kromě jednání s vládními zmocněnci a s tamními neziskovkami aktuálně v oblasti dál probíhá vzdělávání dětí a rozvoj místních obyvatel. Díky našim workshopům se v oblasti již nepotkáte s výrobky ze želvoviny. Místní začali dělat suvenýry z kokosových ořechů, což je běžně dostupný materiál, který se považuje za odpad. Dají se z něj však vyrobit skvělé věci.

Změně pomáhají i místní učitelé. Vytváření výrobků z kokosu je nyní jednou z možností projektové výuky na ostrově Maratua, pod naším místním kolegou Sablonem. Žáci druhého stupně základní školy si tak přišli vyzkoušet výrobu a zjistili, proč je lepší dělat suvenýry z kokosu než ze želvoviny. Sablon navštívil na jaře i ostrov Sulawesi. Místní si ho pozvali, aby je naučil vyrábět právě suvenýry z kokosu. Na tento trvale udržitelný projekt, který má za cíl zlepšovat kvalitu života místních obyvatel a zmenšovat jejich závislost na nelegálních způsobech rybolovu i využívání želv, jsme velmi hrdí.

Úspěch roku

Od začátku spolupráce včetně roku 2022 bylo v Berau do moře vypuštěno už více než **čtyři miliony zachráněných želv**. Z tohoto počtu by se zhruba 10 000 mohlo dožít dospělosti. Současná populace karet obrovských je zhruba 150 000. 10 000 zachráněných želv je už velké číslo. A bez našeho úsilí a vaší pomoci by to nebylo možné. Tak držte želvám palce, ať se v Berau obnoví efektivní ochrana. Děkujeme!

NA OSTROVĚ LEMBATA

Lembata leží na jihovýchodě Indonésie. Vejce zde kladou karety pravé, karety obrovské a karety zelenavé. Není tu sice tisíce hnízd ročně jako v Berau, ale ochranu je třeba rozšiřovat o další oblasti, kde mohou želvy klást bezpečně vejce, a tak nám spolupráce zde dává velký smysl. Místní organizace Sehabat penyu Loang, kterou podporujeme, navíc úzce propojuje ochranu želv s životem komunity. Kromě přímé ochrany želv na čtyřech plážích (Riabao, Riangdua, Wuakerong, Duawutun) se místní tým věnuje i vzdělávání a rozvoji obyvatel ostrova.

Při vypouštění právě vylíhlých želv dělají ochranáři osvětu na pláži a uklízí odpadky. Na setkání přichází mnoho lidí, dětí i dospělých. Letos nás potěšilo i několik návštěv skautů. Malé želvy vypouštěl spolu s ochranáři i nejslavnější muž indonéskeho tiktoku Marlon Abraham. To je velmi důležité pro šíření informací o situaci želv, jejich roli v oceánech, ohrožení a způsobech pomoci mezi Indonésany. Na Lembatu přijeli také čtyři dobrovolníci z Čech. Přivezli ochranářům chybějící vybavení (stan, spacáky, čelovky s červeným světlem, baterky, nože...) a dovezli i vzdělávací materiály. Ty byly využity při učení dětí o želvách, angličtině, ale třeba i o odpadech. Dobrovolníci spolu s ochranáři a dalšími lidmi z vesnice Loang sázeli semínka stromů: vytvořili školku, kde sazeničky postupně rostly a před koncem roku již malé stromky sázeli na pláže všude tam, kde ochranáři vyhodnotili, že stromky pomohou proti erozi. Na tuto aktivitu jsem velmi hrdá, protože to stálo spoustu práce. Všichni doufáme, že kořeny stromků opravdu udrží půdu na místě a místní pláže se nebudou tak rychle zmenšovat.

4 682 MLÁDAT VYPUŠTĚNÝCH DO MOŘE

(3 562 KARET ZELENAVÝCH, 858 KARET PRAVÝCH A 262 KARET OBROVSKÝCH)

1 CHRÁNĚNÝ OSTROV – PLÁŽE U 4 VESNIC

(Duawutun, Riangdua, Wuakerong a Riabao)

7 OCHRANÁŘŮ

54 SNŮŠEK OCHRÁNĚNÝCH PŘED PYTLÁKY

(40 KARET ZELENAVÝCH, 10 KARET PRAVÝCH a 4 KARETY OBROVSKÉ)

4 DOBROVOLNÍCI

Želvy asi cítí, že je místní mají opravdu rádi, a tak jich zde pomalu přibývá. I to byl důvod, že když v říjnu silný vítr a dešť zničil původní chráněnou část pláže, rozhodli jsme se stavbu nejen spravit, ale i zvětšit a udělat ji pevnější a odolnější. Potěšilo mě, že ochranáři ke stavbě použili i naplavené dřevo z pláže, což nejen ušetřilo peníze za materiál, ale hlavně to pomohlo želvám, které na pláž přichází klást vejce i mláďatům, která jdou do moře.

I na Lembatě je ale pořád na čem pracovat. V září naši ochranáři našli na pláži želvu přivázanou u stromu. Nejspíš ji někdo našel, když přišla na souš klást vejce, a přivázal ji, aby ji mohl druhý den sníst či prodat na maso. Ochranáři želvu odvážali a pustili do moře. Našli dokonce i vejce, která předtím nakladla a přemístili je do chráněné části pláže. Dobrovolníci zase na trhu objevili dva stánky, kde se prodávají suvenýry ze želvoviny. Oba tyto příklady ukazují, že je stále potřeba osvěta, vzdělávání a rozvoj místních. A proto si ceníme třeba i toho, že místní začali tkát symbol želvy do svých tradičních látek ikat.

Úspěch roku

Během jediného měsíce okolo Vánoc (od 19. 12. do 15. 1.) přišlo na Lembatu naklást vejce deset karet pravých. Je to pozoruhodné, v tomto období tu obvykle želvy nejsou. A navíc nakladly rekordní počty vajec! Běžně je ve snůšce okolo sto vajec, ale „vánoční“ želvy nakladly 134, 149, 182 a jedna dokonce 220 vajec! To je neuvěřitelný úspěch: našli jsme dvakrát tolik hnízd oproti roku 2021 a ještě tolik vajec... Karty pravé jsou kriticky ohrožené vyhynutím, a proto mám velkou radost, že jejich počet na Lembatě stoupá. Držím želvám palce, ať se všechna vejce ve zdraví vylíhnou a mláďata pomohou svému druhu přežít.

OCHRANA MOŘSKÝCH ŽELV NA SRÍ LANCE

Po téměř pěti letech domlouvání a odkládání jsme se na přelomu února a března opět dostali na Srí Lanku a začali jsme s projektem zkvalitnění ochrany mořských želv. Na místě se rozjelo mnoho aktivit: monitoring aktuální situace záchranných center; schůzky s úředníky z ministerstva i s ochranáři z chráněných oblastí; navrhování vzorového centra na ochranu želv v nezmapované oblasti pod záštitou honorárního konzula Marka Němce; rozhovory s rybáři z tamních komunit; podpora zodpovědné lokální výroby, místních žen a mnoho dalšího.

Pět ze šesti navštívených center drželo zdravá, čerstvě vylíhlá mláďata v bazénech. Což je pro ochranu devastující. Pro efektivní ochranu je třeba mláďata hned po vylíhnutí vypustit do moře. Želvy v bazénu nemohou pořádně plavat: nejsou zde vlny, a tak mláďatům zakrní svaly; není zde hloubka, a tak se jim nevyvinou dostatečně plíce; nemají přirozenou potravu a především ztratí instinkt, kam se v dospělosti vrátit naklást vejce. **BAZÉN NENÍ OCHRANA A ZDRAVÉ MOŘSKÉ ŽELVY DO NĚJ NEPATŘÍ.**

Navíc, centra často vykupují vejce od místních, což podporuje nelegální kradení vajec z pláží. Nekvalitní ochranu želv na Srí Lance jsme chtěli dále zlepšovat v létě, ale kvůli tamní politické a ekonomické krizi jsme museli cestu odložit. Teď už je ale situace stabilnější. Na Srí Lanku odlétáme 12. února, tak nám držte palce, ať se podaří vše, co máme v plánu a situace želv se na ostrově velikosti České republikylepší.

Když jsme na Srí Lanku nemohli v létě minulého roku, rozhodli jsme se pomoci alespoň na dálku. Naše spolupracovnice Jana, která na Srí Lance žije, udělala mezi centry telefonický průzkum o tom, jak zvládají krizi a jak fungují. Zjistili jsme, že centrum, které námi bylo v roce 2019 vyhodnoceno jako nejlépe fungující na Srí Lance, bylo nyní vládou zavřeno pro nedostatek financí. Snažíme se tedy vykomunikovat finanční podporu a znovuotevření tohoto centra.

Podpořit jsme se rozhodli také centrum *Sea Turtle Conservation Project Induruwa*, které při průzkumu dobře spolupracovalo. Sepsali jsme oboustrannou smlouvu o spolupráci, kde je vysvětleno, jak a proč musí v centru pozměnit systém ochrany tak, abychom společně zajistili efektivní ochranu mořských želv. Například, že centrum nebude kupovat vejce od rybářů, protože krádež vajec z pláží je ilegální a nákupem pouze podporují tuto činnost. Vše podepsali. Dva měsíce jsme centru platili ochranáře, který měl hlídat pláž. Bylo domluveno, že rybáři, kteří najdou vejce, mu zavolají a on je bezpečně přemístí do chráněné části pláže tak, aby měla vejce šanci na vylíhnutí. Například je nedá do igelitky a nebude je natřásat cestou na motorce, jako to dělají rybáři běžně. Podle této smlouvy měli rybáři za informace o vejcích dostávat zaplacené. Dále jsme požadovali, aby v bazénech nebylo více než deset čerstvě vylíhých zdravých želv. Během dvou měsíců zkušební spolupráce proběhly v centru tři návštěvy a všechny bohužel prokázaly naprosté porušování domluvy. Ochránář v centru nadále tvrdil, že peníze od turistů jdou na vykupování vajec od rybářů, v bazéncích bylo mnoho malých želv... a zaslání zpráv a dokumentace o činnosti vázla. Proto jsme spolupráci k 1. prosinci 2022 ukončili. S majitelem budeme dále jednat v únoru, až budeme na Srí Lance osobně.

Ráda bych místním pomohla změny zavést, ale je to bohužel velmi těžké... jsme ale vděční za 79 snůšek, které se během října a listopadu v tomto centru povedlo efektivně zachránit.

Radost máme ze spolupráce se záchranným centrem Rekawa, které (nejen) dle našeho výzkumu zajišťuje nejlepší ochranu želv na Srí Lance.

Jediné, co je trápí, jsou turisté. Ti totiž nedodržují pravidla, svítí želvám ostře bílým světlem do očí, jsou hluční, blokují samici přístup do moře po naklazení vajec a sahají na ni... Dle mého je to částečně i proto, že zdejší návštěvní řád je starý, velmi obsáhlý, vybledlý a téměř nečitelný. S managementem centra jsme domluvili změnu návštěvního řádu a náš spolupracovník Petr, spolu s Davidem, vytvořil informační materiály a cedule pro turisty. Pomocí obrázků na nich vysvětlujeme, co dělat a nedělat při návštěvě želvy v jejím přirozeném prostředí.

Pomozte nám v naší misi a cestujte zodpovědně i vy. Říkejte ne neetickému zacházení se zvířaty. Nenechávejte turistická místa ani záchranné stanice, kde želvy pro zisk týrají místo toho, aby jim pomáhali. Říkejte ne turistům, kteří se nechovají, jak mají. Pokud dostatek z nás řekne ne, mohou se dít velké věci. Každý zodpovědný cestovatel se totiž počítá.

79 SNŮŠEK

KARET OBROVSKÝCH OCHRÁNĚNÝCH PŘED PYTLÁKY
ZHRUBA 5 KILOMETRŮ CHRÁNĚNÉ PLÁŽE

1 OCHRANÁŘ

3 DOBROVOLNÍCI

Úspěch roku

Velkou radost mám z toho, že se situace na Srí Lance koncem roku zklidnila a teď už na místo opravdu konečně můžeme odjet. Přípravy, které probíhaly prakticky celý rok 2022 se v roce 2023 začnou zhmotňovat.

MONITORING SITUACE MOŘSKÝCH ŽELV

V roce 2022 jsme kromě Indonésie a Srí Lanky žádnou lokalitu nenavštívili. Moc oceníme, když s námi budete sdílet vaše zkušenosti, až se s ochranou želv na svých cestách potkáte. Pošlete prosím informace spolu s fotkami a videi na email hanka.sauria@seznam.cz. Rádi vaše postřehy zveřejníme na facebooku projektu. Chceme, aby turisté svou návštěvou podporovali centra, která chrání želvy efektivně a nechodili tam, kde jde spíše o turistickou past než o účinnou ochranu. Děkujeme za spolupráci.

ZVYŠOVÁNÍ INFORMOVANOSTI

V České republice je naším největším cílem zvyšovat informovanost o situaci želv, o jejich ohrožení a o tom, jak jim můžeme pomáhat. Upozorňujeme i na problémy oceánů, propagujeme zodpovědné cestování a minimalizaci vzniku odpadu.

V uplynulém roce proběhlo padesát dva vzdělávacích programů. Některé pro žáky prvního i druhého stupně základní školy, další pro studenty středních škol a dále i akce pro veřejnost. Dvě další přednášky byly online. To je neuvěřitelný počet, v průměru to znamená každý týden jedna akce... Jsem moc ráda, že jsme tolik aktivit zvládli, protože práce s žáky a studenty je opravdu nabíječící. Většinou jsou aktivní a mají spoustu otázek. Můžeme spolu diskutovat a často jsem na konci dojatá, když děkují za to, co děláme a chtějí sami pomoci. To nám dodává motivaci pokračovat v našem úsilí. Vzbudit v někom empatii k přírodě, dát mu informace a povzbudit ho k činu mi přijde velmi důležité. Na každém z nás totiž záleží. Hlas i činy každého z nás mají dopad. Jakákoliv pomoc má váhu.

A to, že žáci a studenti pro ochranu želv skutečných činů udělali spoustu, to dokazují příběhy ze škol - ZŠ TGM v Moravských Budějovicích, Základní škola Zbiroh, ZŠ Kunratice, ZŠ Kaplice... žačka sedmé třídy ze ZŠ Bítovská vytvořila video

<https://www.youtube.com/watch?v=FAZTDNL2eKY> Další žáci vymysleli tři stanoviště, udělali letáčky, připravili prezentaci, a poté obešli

a informovali celou školu. Na ZŠ a MŠ Pražská ve Znojmě zase paní učitelka připravila aktivity pro děti ve čtvrté třídě tak, že se téma mořských želv celý týden prolínalo téměř všemi předměty. V Libereckém kraji díky projektu Učíme se o přírodě a pomáháme jí doma i ve světě proběhlo šestnáct interaktivních dílen i odborných přednášek. Byly o tom, jak mohou žáci pomoci v oblasti ochrany přírody a ohrožených druhů, o minimalizaci odpadu a také, jak mají zodpovědně cestovat. Moc děkujeme dotačnímu fondu Libereckého kraje, za podporu v rámci projektu Podpora ekologické výchovy a osvěty. V rámci něj vzniklo i nové vzdělávací pexeso. Ale hlavně velké díky všem učitelům i dětem a vám všem, kteří pomáháte šířit informace o želvách a o tom, jak jim každý můžeme pomoci.

Podařilo se také uspořádat šest výstav z dění v našem projektu. Výstava velkoformátových fotografií Petra Jana Juračky z Indonésie probíhala v červnu v Obchodním centru Černý most a v prosinci v aule přírodovědecké fakulty Ostravské univerzity. Celý prosinec byly fotky z Indonésie a Srí Lanky k vidění v Kapitulním parku ve Velké Bystřici u Olomouce. Výstavy proběhly i na ZŠ a MŠ Maleč, Gymnázium Chotěboř a ZŠ Smetanova Chotěboř.

Věříme, že ke zvyšování informovanosti přispívá i znovu spuštěný český i anglický instagram projektu a aktualizovaný anglický web.. Během ledna TV NOE denně vysílala náš spot Bazény nejsou ochrana https://www.youtube.com/watch?v=DN3le3I_NSM&t=14s . A vznikla i anglická verze tohoto spotu https://www.youtube.com/watch?v=IFjg1-JEjYk&embeds_euri=http%3A%2F%2Fsaveturtle.net%2F&feature=emb_logo

Jsme nadšeni i z nového loga od designérky Marie Szostkové, která se mimo jiné v Indonésii podílela na workshopech Kokos místo želvy v roce 2018.

Moc děkujeme také Vítovi Lukášovi, Alexandře Zdeňkové, Tomášovi Kolmanovi, Martinovi Vokurkovi, ochranářům z týmu Sehabat penyu Loang a dalším za fotografie do kalendáře Chráníme mořské želvy 2023. Kalendář byl rozprodán za 14 dní a musel se dotiskovat.

54 WORKSHOPŮ, PŘEDNÁŠEK A AKCÍ

(52x naživo, 2x online)

9 ČLÁNKŮ

Z TOHO 1 V INDONÉSKÝCH NOVINÁCH

1 ROZHOVOR V RÁDIU

1 PODCAST

1 ROZHOVOR PRO PROJEKT

17 CÍLŮ UDRŽITELNÉHO ROZVOJE OSN

CELÝ LEDEN SPOT V TV NOE

6 VÝSTAV FOTOGRAFIÍ Z CHRÁNĚNÝCH OSTROVŮ

1 KALENDÁŘ

1 AKTUALIZOVANÝ ANGLICKÝ WEB

1 NOVÉ PEXESO ČESKÉ I ANGLICKÉ

1 SPOLUPRÁCE S OSTRAVSKOU UNIVERZITOU

1 NOVĚ OPĚT FUNGUJÍCÍ INSTAGRAM PROJEKTU

Za poslechnutí či přečtení stojí

Rozhovor pro projekt 17 cílů udržitelného rozvoje OSN: <https://17cilu.cz/zivot-ve-vode>

Podcast NAŽIVO, kde studenti *Fakulty životního prostředí* ČZU v Praze natáčí rozhovory s lidmi, kteří se zabývají ochranou přírody. Vybírají ty, kteří podle nich zažívají vymírání druhů na vlastní kůži a dávají svět zase do kupy. [Pro devátý díl oslovili Hanu Svobodovou a rozhovor rozhodně stojí za to!](#)

Seznam Zprávy 27. 12. 2022 [Myslíme, že pomáháme, ale zabíjíme je. Některé želvy mohou do 20 let vyhynout](#)

Blesk 21. 8. 2022 [Přátelé, chvátám, chvátám do moře!](#)

7. Generace 02/2022 [Chraňme želvy kvůli želvám, ne turistům](#)

Mladý svět 20. 1. 2022 [Želví mámou v Indonésii](#)

A pokud máte děti, můžete jim ukázat

Článek v časopise *Ahoj divočino* – [Rozhovor s Hankou a želví vystřihovánky](#) (letní číslo 2022)

Rozhovor v Rádiu Junior <https://junior.rozhlas.cz/hana-svobodova-z-organizace-chranime-morske-zelvy-v-klubu-radia-junior-8861910> (3. 11. 2022)

Úspěch roku

Za velký úspěch v ČR považuji uzavření spolupráce s Ostravskou univerzitou, konkrétně s Centrem mezinárodní spolupráce. To koordinuje mobilitní program OU Aid, který má za cíl zapojit studenty do dobrovolnictví v rozvojových zemích. Studenti prochází vícekolovým výběrovým řízením a mohou se zapojit do dobrovolnických aktivit přímo u nás v Indonésii.

Je úžasné, že letos vybraní – Eva, Zdeněk a Anička – jsou akční už před výjezdem, založili iniciativu Dobrovolně na Vlně a v prosinci měli v Ostravě několik akcí na zvyšování informovanosti na ochranu mořských želv. Jsem ohromně vděčná za takto akční lidi, které kolem sebe mám. Moc díky za pomoc a těším se na spolupráci na místě i na další dobrovolníky z programu OU Aid.

PLÁNY SPOLKU NA ROK 2023

Uděláme, co budeme moct, aby bylo možné:

- pokračovat v přímé ochraně mořských želv na plážích na ostrově Lembata
- podílet se na obnovení efektivní ochrany mořských želv v oblasti Berau v Indonésii
- začít s opravdu efektivní přímou ochranou mořských želv na Srí Lance
- rozvíjet vzdělávání i trvale udržitelné projekty pro zlepšení života místních obyvatel v Indonésii i na Srí Lance
- nastartovat spolupráci s hotely na Srí Lance, aby vozili turisty na výlety do center, která chrání želvy efektivně
- šířit naše vzdělávací materiály do dalších zemí
- zvyšovat informovanost nejen o situaci mořských želv a způsobech, jak jim můžeme pomoci, ale také o minimalizaci odpadu a zodpovědném cestování; nejen v České republice, ale i jinde ve světě

Hospodaření spolku Chráníme mořské želvy z.s. v roce 2022

Výnosy	911 746,67 CZK = dary 38 500 CZK = Dotace z Dotačního fondu Libereckého kraje
Náklady	923 032,66 - převod do Indonésie 756 404,62 CZK (Berau 618 981,48 CZK; Lembata 137 423,14 CZK) - realizace projektu na Srí Lance 63 186,43 CZK - čerpání dotace 47 500 CZK - propagace 50 221, 83 CZK - poplatky za převod 5 719,78 CZK

Detaily můžete sledovat na transparentním účtu organizace viz <https://ib.fio.cz/ib/transparent?a=2101346384>

Dotace z Dotačního fondu Libereckého kraje, program *Podpora ekologické výchovy a osvěty*:

Výše dotace: 38 500 Kč (dotace byla vyplacena po ukončení projektu)

Poskytovatel: Liberecký kraj

Období realizace projektu: 1. 10. 2021 – 31. 5. 2022

Projekt Učíme se o přírodě a pomáháme jí doma i ve světě přispěl prostřednictvím her, interaktivních dílen a odborných přednášek k rozvoji environmentálního vzdělávání a výchovy v mateřských, základních a středních školách Libereckého kraje. Díky dotaci bylo vytvořeno nové vzdělávací pexeso.

**V roce 2022 jsme chránili mořské želvy. Splnili jsme většinu toho, co jsme si přáli a povedly se i věci, o kterých se nám před rokem ani nesnilo. To vše bylo možné jen díky vaší podpoře.
Moc děkujeme všem partnerům a podporovatelům.**

**T-MOBILE CZECH REPUBLIC ;
LIBERECKÝ KRAJ; APM SPORT S.R.O. ;
NADAČNÍ FOND OBCHODU ZELENÁ DOMÁCNOST RODINY DOBRÝCH; INTL FCSTONE LTD;
NOBILIS TILIA S.R.O.; NADACE ZOO PLASY; INREKO SPOL. S R.O.; ZEBRA TECHNOLOGIES CZ;
ZOOLOGICKA ZAHRADA JIHLAVA; NADAČNÍ FOND CCBC; KLUB CHOVATELŮ ŽELV; ZŠ BÍTOVSKÁ;
ORANGE ACADEMY S.R.O.; ZOOLOGICKÁ ZAHRADA DĚČÍN; ZŠ KAPLICE;
ČASOPIS TRAVEL LIFE A HEDVABNASTEZKA.CZ; MVP EVENTS S.R.O.;
MÝDLÁRNA NAMYDLENÁ KÁČA; GLASSOR DECORATIONS; ZOO ÚSTÍ NAD LABEM;
MĚSTYS CERHENICE; WWW.TIMEFORBIO.CZ**

DĚKUJEME VŠEM INDIVIDUÁLNÍM DÁRCŮM A PODPOROVATELŮM, ŽE POMÁHÁTE S NÁMI

(uvedeni jsou ti, kteří v roce 2022 přispěli na transparentní účet částkou nad 1000Kč):

Adéla Štrynclová
Eva Bílková
Martin Vokurek
Mgr. Jana Hanáková
Petra Klembarová
Kateřina Mutinová
Jana Hlavínová
Radek Jurman
Tereza Pěnková
Vlasta Pauke Dobešová
Milada Kostelníková

Pavel Dušek
Jan Frolík
Hana Grundová
Jana Pazdírková
Lukas Podloucký
Michal Řezníček
Michal Novák
Filip Kounek
Marek Fiala
Richard Gazda
Ivana Zýková

Veronika Kodymová
Andrea Tlaskalová
Tomáš Kolman
Michal Broža
Ing. Jaroslav Slepíčka
Kateřina Volmanová
Hynek Závorka
Lucie Vojáčková
Iveta Ondřejčková
Iva Uhrová
Jaroslav Kyzlík

Oldřich Mudra
Petra Langerová
Nikola Sedloňová
Veronika Brázdilová
Pavel Přichystal
Markéta Kulichová
Tereza Hoffmannová
Michaela Horáková
Jitka Svobodová
Mgr. Robert Kostner
Petr Flídr

Petr Suvorov
Helena Soukupová
Klára Šťastná
Ágnes Moravcsíková
Petra Machátová
David Švejnoha
Surmaj David
Eva Šlosarčíková
Hubert Horak
Jitka De Wolfova
Ivana Lol Gildeinová
Jan Pelcik
Jiří Svoboda
Aleš Kozdera
Martin Krbec
Lucie Letochová
Maloy Řezáčová
Marie Polanská
Mgr. Jardin Kocourek
Miroslava Doležalová
Šárka Vokáčová
Michal Táborský
Martin Záruba
Gabriela Čermáková
Miloslava Rážová
Vanda Sittová
Karolína Dzurendová
Barbora Kočová
Ivana a František Vašinovi
Veronika Leist

Mgr. Milena Mariašová
Ondřej Svoboda
V. Čermák Macková
Stanislav Janalík
Filip Ambrož
Alexandra Zdeňková
Josef Šalda
Pavel Šembera
Zuzana Kubíčková
Ivan Černý
Adam Zahradník
Bc. Marika Dvořáková
Sylva Šťastná
Marcela Šimková
Veronika Hrubá
Adéla Krabcová
Lucie Holatová
Ivana Vítová
Renata Jardin Kocourek
Jaroslav Pavliňák
Josef Brůna
Daniel Koleška
Michael Kotyk
Kubíková Stránecká
Lenka Šolínová
Vojta Benda
Lucie Holeček
Magdaléna Polanská
Mgr. Alena Klírová
Mgr. Jakub Kočí

Mgr. Kateřina Krejčová
Michaela Vojkovič
Michal Bureš
Michal Varga
MVDr. Klára Součková
Lada Nečasová
Aleš Panáček
Petra Kopalová
Šárka Piklová
Anna Pilařová
Kateřina Ráčková
Adam Roth
Silvan Černý
Veronika Špinková
Zdeněk Tesařík
David Vaculík
Veronika Zahradníčková
Jitka Macenauerová
Soňa Laciková
Daniel Straděj
Pavel Chabr
Jiří Kolínek
Tomáš Kabíček
Martin Hurt
Monika Bočanová
Petr Turzik
Veronika Mergentalová
Vilém Jurek

DĚKUJEME TAKÉ VŠEM, KTEŘÍ PŘÍSPÍVAJÍ PŘES DARUJME.CZ

(uvedeni jsou ti, kteří v roce 2022 přispěli přes DARUJME.CZ částkou nad 1000Kč)

Jiří Kolínek
Jaroslav Fišer
Jiří Grunt
Michal Holešta
Věra Vršková
Jakub Vlasák
Josef Vanžura
Pavla Patková
Šárka Piklová
Zdeňka Hořanová
Vladimíra Štrynclová
Jan Dvořák, MUDr.
Petra Odstrčilíková
Irena Provazníková
Petra Zíková
Dana Pářišová

Edita Lišková
Jana Otradovcová
Jana Vobořilová
Kristýna Drozdová
Marek Dubský
Pavčina Valová
Šárka Fenyková
Vedrana Markovic
Miloslava Novotná
Marta Sovová
Miroslava Strašilová
Gabriela Szabó
Hana Pivečková
Jana Offenbartlová
Martin Maláč
Unie rodičů Maleč

Blanka Nájemníková
Dara Novakova
Martin Šembera
Ambasadoři Světové Školy
Gabriela Lencova
Karla Němcová
Lukáš Pavlík
Nikola Prouzová
Zuzana Kykalová
Klára Skořepová
Katka Vrtišková
Božena Klodová
Eva Ungermannová
Jana Stenglová
Jiri Überall
Kamila Kudrnová

Lucie Melechovská
Montana Melicharová
Vasut Karel
Veronika Fialová
Jiří Hájek
Lenka Macháčková
Matěj Klus
Michal Jiřinec
Monika Brigita Sluťáková
Josef Boháč
Kamila Půlpytlová
Kateřina Chlebcová
Lucie Diblíková
Magdalena Hromádková
Marcela Bila

Moc také děkujeme všem, kteří dražili v aukcích ať už na facebooku projektu nebo na profilu **Ruku v ruce**.

Díky i za dary za květiny od **Markéty Kulichové a Adély Jenkové**, holky dokazují, že pomoci může opravdu každý.

A děkujeme i vám všem, kteří nakupujete přes Givt.cz

Foto: Konservasi biota laut Berau – 2, 11, 12, 24, 27
SAHABAT PENYU LOANG – 1, 6, 7, 8, 9, 14, 15, 22, 25, 28, 29, 30
Sea Turtle Conservation Project Induruwa - 5
Ivo Pardus – 3
Indonéské velvyslanectví v Praze – 4

Rea Furmanová - 13
CHMŽ– 16, 17, 19, 20, 21 vlevo, 21 střed
Ondřej Dobrkovský - 18
Mapy.cz – 10
Váslav Břeha – 21 vpravo

Saša Zdeňková
a Tomáš Kolman – 23, 31

grafická úprava David Vašina

Velké poděkování posílám hlavně ochranářům v Indonésii a na Srí Lance, protože právě ti zajišťují přímou ochranu mořských želv každý den. Bez nich by snahy nás ostatních byly úplně k ničemu. Dále bych ráda vyzdvihla a ocenila celý tým v České republice. To vše, co teď zvládáme, bych sama už rozhodně nestíhala. Naučili jste mě delegovat práci, já se to snažím dělat čím dál víc a jsem moc vděčná, že je komu. A to i přesto, že to všichni děláme zadarmo.

Děkuji vám! Děkuji i všem dalším spolupracovníkům a dobrovolníkům za obří pomoc a podporu. Je vás hodně, ale ráda bych na tomto místě jmenovitě poděkovala Pavlovi Přichystalovi a APM sportu, protože od těch vám chodí vše, co si u nás objednáte. Skladujeme u nich propagační věci, které distribuují na akce i jako jednotlivé objednávky. To mi neuvěřitelně usnadňuje život.

Takže APM MOC DÍKY!

Těším se na spolupráci s vámi všemi v dalším roce!

CHRÁNÍME MOŘSKÉ ŽELVY, Z.S.
Žižkova 479/28
Lysá nad Labem
289 22

<http://www.morskezelvy.cz/>
hanka.sauria@seznam.cz,
+420 775162654
IČ: 06608477

Číslo účtu: 2101346384 / 2010

Výroční zpráva 2022